

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Árjegyzék:
 Helyben: ...
 Külföldre: ...
 Védődíj: ...

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Ráczló József.

Egyesületi ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon

Visszapillantás.

Az elmúlt év közgazdasági jellemzése.

— Előhang a Kamara jelentéshez. —

Irta: Szávay Gyula.

Szenvedélyes politikai viharok közepette egy maga körül forgó örvény tölcserébe kerülve állott az ország közgazdaságának hajója az 1903. évben, odakötte az ellentétes szenvedélyek kavargásának sorsához, melyekből ki nem szabadithatták sem a kormánykerek jóindulattal vezetett mozgásai, sem a haladás áhitatával kifeszült vitorlák a politikai vihar összetörte a kormánykerekét, széthasogatta a vitorlákat és a közgazdasági haladás hajója egyhelyben hanyódva vesztegelt.

A nemzet életfentartó munkájának főtényezői akaratos vagy kényszerű regitenciában áltak, ezt az életlő renitenciát csak az a legfőbb életfentartó tényező nem követte, amelynek alapján a többi valamennyi áll: az áldott magyar föld, ez most is teljesítette annyai kötelességét, mint egy évezred annyiféle viharában mindig, mert tudta, hogy annak a 20 millió embernek, aki hátán él, vergődik és pártoskodik, az elvek virágai mellé kenyeret is kell adnia.

Az áldott magyar föld jött javaival ismét segítségére a magyaroknak, ezeket a javakat forgatta meg osztotta el ha árainkon belül és tul azokon a pénzre váltó kereskedelem, ezeknek a javaknak szétguruló fillére adtak foglalkozást szükes szükségleteinket kiszolgáló iparunknak s ezer szerencse volt, hogy a világpiac körülményei erős kivitelt és jó árakat teremtettek épen azoknak a javaknak, melyekben elég gazdagok voltunk.

Abban a rendkívül heves versenyben azonban, melyet a nemzetek az anyagi boldogulásért, a közgazdasági munka térfoglalásáért viv-

nak s melyben egy napot is vétekek tartanak mulasztani, egy teljes évet elvesztetünk, visszaértünk. Vállalkozásaink, iparalapításaink nem gyarapodtak, a munkára váró újabb századnak és ezreknek foglalkoztatását nem nyujthattunk, meg kellett tehát elégednünk azzal, hogy a kivándorlás emelkedő adatainak statisztikáját rendezgessük, bo colgassuk.

A kereskedelem a lejáró külföldi szerződések által nyujtott bizonytalanság érzetében számvetéseit és a jövő irányuló tervezéseit annál kevésbbé folytathatta, mert az Ausztriával való gazdasági rendezkedés is mindinkább csak oly papiros-munkálatnak tűnik fel, aminek megvalósulásán a két állam törvényhozási akaratkimondásában még kiszámít hatatlanul kétséges és messzefekvő dolog.

Az ipar mindennapi élete még azokat a tápláló forrásokat is nélkülözni volt kénytelen, melyek számára máskor az állami költségvetésből rendszeres emelkedéssel folytak ennek arányában összezsugorodtak a vidéki autonomiák vállalkozó kísérletei is, elmaradtak a régítől hirdetett „állami beruházások” melyből utóbb sem ígérkezik kerületünk számára egyéb, egy-két országutépítésnél, visszahuzódott a sok ipart foglalkoztató építkezési kedv, a munkátlan tőkék felgyülemlettek a pénzintézetekben, a munkátlan munkások pedig a fővárosban és a nagyvárosokban s mire az év zár lathoz ért, az ország közgazdasági falain kezdtek kiverődni az éhség és békétlenség salétromfoltjai. Ezek után a különféle szervezetek rövid látó és önző tuzásai folytán odafej lődtek, hogy a visszahuzódva még dolgozó iparnak és vállalkozásnak is új bajokat okoztak s újabb országos gazdasági betegség ágyazá saivá lettek.

Az ország ipara ebben az esztendőben nemzetgazdasági vagyhoz

nem szerzett semmit és sokat fogyasztott a készből. A kereskedelem pedig jórészt csak azt a kénytelen szolgálai munkát teljesítette, hogy rendelkezésére állt az idegen munka közvetítésének, a nemzeti feladatból csak annyit, hogy elhelyezte a föld termését.

Volt azonban az év történetének egy érdekes és nevezetes jelensége, ami a hivatásos figyelőt, megragadta s ez az, hogy úgy ipar mint kereskedelmi téren szokatlan tüzzel érlelődtek az eszmék s olyan rétegek, melyek addig a közgazdasági gondolkozás és munkálkodás körét idegenül kerülték, most elő szeretettel és bizonyos hévvel adták át magukat e foglalkozásuk és a tömörülő szervezetek nemesak a közvetlen üzleti érdekek mezején, de általánosabb keretekben is az egész vonalon egymásután keltek életre, teret nyitva a fejlődés törvényeinek s a szólamszerűen hangoztatott eszmék érlelésének. Az erő az alkotások teréről, úgy látszik, áthajlott az okoskodások terére.

Különösen egy vezérlő gondolat volt, mely magához füzte és teljes hévvel foglalkoztatta a közgazdasági téren működők, sőt e körön messze kívül állók figyelmét s ez az ország gazdasági önállóságának kérdése.

Egy évtized nem tett a téren annyit, mint egyedül a mult esztendő. Közvéleményt teremtett s el látta azt hittel és őszinteséggel, úgy hogy bizvást csak egy töredéknek lehet mondani a nemzet azon részét, mely az önálló vámterülettel szemben a hagyományos agságoskodás falrafestett rémeire mutat s megszo kásból avagy őszintén a közös vám terület sérthetlenségére tesz hitet.

Több alkalommal volt módjában az elmúlt évben a különböző köz gazdasági testületeknek, érdekköröknek, kamaráknak tanácskozást folytatni vámpolitikai vagy más köz kérdésben. A legellentétesebb véralkatu társaságok a legteljesebb

TOLNAI DANIEL

Debrecen Piac-utca 49 szám.

o a főposval szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyerekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcso árak.

egyhangúsággal mindig abban csu csosították ki tanácskozásuk végső határozását, hogy a nemzetnek im már halaszthatatlan szüksége van gazdasági önállóságának berendezésére, mert megsokasodó fiainak más ként lehetetlen kenyeret adnia, ha csak iparúzó munka által nem.

Azt szokták mondani, hogy mindez csak „szólam“. Ezzel a mondással azonban másokat már nem igen, csak önmagukat téveszthetik meg az illetők. A szólamoknak az a természetük, hogy szépen hangzanak, de elhangzanak; ideig óráig élnek csak, mert a folyton vizsgálódó közvélemény ráismer arra, hogy tartalmuk valótlán vagy megtévesztő. Am ez esetben fordítva történik. Az a hit és az az állítás, mely idők folytán nem hogy elhangzanék és hatását vesztené, de melynek teljes tartalmát mindinkább beigazoltan fejt ki az idő és fejtik ki a körülmények, az a hit és az az állítás, mely mint a megfogant mag folytán mélyebbre és folyton szélesebbre ereszt gyökerét a gondolkodásokban, az nem lehet „szólam“, hanem beigazolódtott igazság és megbizonyosodott meggyőződés s úgy áll ma a helyzet, hogy aki ez ellen azt a könnyű és kicsinyítő szót használja, az használ „szólam“-ot.

Kár minden napért, amit elméleti vitákban töltünk ahelyett, hogy lépésről lépésre előkészítünk a legközelebbi epocha átmeneti terét s idejét.

— június 12.

Nemzeti párt alakulása. A nemzeti disszidensek tegnap délelőtt 10 órakor értekezletre jöttek össze Hungária szálló-

beli klub helyiségükben. Apponyi Albert gróf reggel érkezett vissza Eeberhardról a fővárosba, és nyomban a Hungáriába hajtott a hol hívei lelkesen fogadták. Apponyi Albert gróf nagy vonásokban ismertette programját, a melyet vasárnap Jászberényben beszédének keretében mond el.

Az értekezlet elhatározta, hogy Nemzeti párt címén párttá alakulnak. Apponyi Albert grófot holnap a függetlenségi párt részéről Okolicsányi László, a néppárt részéről Kaas Ivor báró kíséri Jászberénybe.

A nyári ülésszak kilátásai.

június 12.

A nyári munka megkezdődött. A dunaparti csillogó palotában sürgős ügyek elintézése végett ült össze a képviselőház. Dacára annak, hogy a Háznak már évek óta alig volt nyári szünideje, valami hosszú pihenője a törvényhozó uraknak ezuttal sem lesz. Egy normális viszonyok között lefolyó budgetvita olyan alkalom, a melyet el nem mulaszthatnak a felszólalásra mindazok, a kik komoly, szakszerű kérdéseket óhajtván megbeszélni, az abnormis időben szóhoz nem jutottak. Hozzájárul ehhez az is, hogy az országnak immár két év óta budgetvitája nem is volt, tavaly tizenkét hónapos indemnitivel folyván a kormányzás, s így természetesen felgyülemlett egy következendő vitának anyaga.

De ezeken a közelfekvő okokon kívül egyéb indokok is akadnak, a melyek a most meginduló vitát már ma hosszasan és a mellett élénken, jelentősen mutatják. Itt vannak mindekelelt a butgetális okok. Tudvalevő dolog, hogy a költségvetésbe már be vannak illesztve azok a magasabb kiadások, a melyek a király civilisztájának felemelésével és a vasuti tisztviselők fizetésrendezésével kapcsolatosak. Ezek a témák, még ha a külön javaslatok alapján intézik is el, a költségvetési vitához tartoznak, attól el nem választhatók, a minthogy ezek fogják kiadni a vita anyagának egy jó részét.

De a nyári budgettárgyalások politikai anyaga is előreláthatólag igen jelentős lesz. Várjuk és várja az ország az új párt vezérének, Bánffy Dezső bárónak, zászlóbontását benn, a parlamentben. Vajjon képzelhető-e a magyar parlamentti gyakorlat alapján a zászlóbontásra kedvezőbb alkalom, mint az, melyet a költségvetés általános vitája nyújt. Bánffy b. bizonyára élni fog ezzel az alkalommal, de ez esetben természetesen élni fognak szólásjogukkal az ellenkező oldalon is, hogy a vitás kérdéseknek minden oldalról való megvilágításával a közvéleményt tárgyilagos ítélet formálására képessé tegyék. Ezenközben bizonyára érdekes és fontos nyilatkozatokra lehetünk elkészülve, úgy a monarchia két állama között kötendő gazdasági kiegyezés végrehajtása, mint a külföldi szerződések tekintetében.

A meginduló vitának mintegy bevezetője Apponyi Albert gróf jászberényi beszámolója. Valamelyes zászlóbontás készül ma a jászberényi piacon is. Ennek a beszédnek is visszhangja lesz a parlamentben, melynek tanácskozó termében ilyenképen érdekes nyári ülésszakra lesz kilátás. Rendes politikai állapotok között, a kérdéseket megérlelő vita lesz az, mely elé az ország érdeklődéssel tekint.

Városunk népoktatási bajai.

— június 12.

Júniusban, a vizsgák hónapjában lévén, időszerű lett a mi népoktatási házi bajainkkal foglalkoznunk,

Házi bajoknak nevezzük, mert hála Isten hazai népoktatásunkat nem érintik. Nem országos jellegű, helyi természetű bajok, azért orvoslásukról nekünk kell gondoskodnunk.

Ezek közt a legfőbb, hogy nincs rendes iskoláztatásunk. Ezzük állításunk sulyát, mégis kénytelenek vagyunk kimondani. Törvényhozóink 36 évvel ezelőtt meghozták a kötelező iskoláztatásról szóló törvényt, s a legnagyobb vidéki magyar város mai napig sem hajtotta végre

Áldomás Domahidán.

Manapság nem szívesen hallják, ha valaki a régi jó időköt emlegeti. Sokan eltemetett álmok, ősi kiváltságok, kísértő szellemek föltámadását látják a könyvespekekben, melyek egy-egy nagy multu öreg udvarház küszöbén szivároganak a merengő szemekbe. Mások meg az új kor levegőjébe, tarka képei, szila életharcai közé nem illőnek tartják a visszasóvárgást a nemzeti nemesség ama dicsőséges világába, melynek minden ragyogása egybeolvadt a legtisztább nemzeti törekvések sugárzónéval.

Nem akarok perbe szállni senkivel. Nem bánom, nem is kutatom, kinek van igaza. De nem tagadom, hogy ebben a furesa keverék korszakban, midőn az új érdemeket új nemességgel jutalmazták, a régi nemesség megbecsülése azonban

dohos szagu, nekem mindig jól esik elálmodozni oly ősi kuriák falai közt, a hol egykor a nemzeti nagyság forrásai bugyogtak s ahonnan nemesi erények, vitézi lelkek, magasztos törekvések sarjadzotak.

Igy esett aztán, hogy a mikor Domahidy Elemér debreceni főispán vendégei a főispán édes atyjának birtokán, Domahidán kiszállottak, hogy a főispáni beiktatás emlékére az ősi házban régi jó szokás szerint áldomást igyanak, én nem a hajdúvármegyei s debrecenvárosi derék tisztikart, nem is a jeles és kiváló szatmári urakat láttam, — hanem a hősi korszak immár porladó daliáit, akik hajdan innen indultak véres csatákba a haza nevében, szent nemzeti lobogó alatt.

Domahidy István bátyám, nem tehetek róla, úgy tűnt föl előttem, mintha nem a főispán édesatyja, de a hétvezér

egyike, vagy talán maga a világverő Atilla kelt volna életre. Van is arcában alakjában valami eleinkre, a merész tekintetű Atillára emlékeztető.

Olyan is volt az a vendéglátás, hogy szinte akaratlanul visszaringatta az ember lelkét a szépséges daliás időkbe.

Tisza bácsi remek ötös fogata mellett az ő és öccse Domahidy Sándor pompás fogatainak egész sora várt a vendégekre.

A majtényi sikon vezet az ut a domahidari kastélyba. Megmutatta a házigazda azt a történelmi nevezetességű helyet, a hol Károlyi Sándor a kuruc fegyvert letette.

Aztán nem a maga portájára, a remek új kastélyba vezette az áldomásra hivottak uri rendjét, hanem ősi szokás szerint az öccse házához. A család ősi hajléka a fiatalabb testvért illeti meg

Nagyobb kölcsönöket

Hartstein Kálmán

a birtok értékének háromnegyed részéig és a legkisebb kamattal felszámítása mellett gyorsan kieszközöl bank- és váltóüzlete Debrecen, Piac utca 83 szám.

Városunk e tekintetben hátrább áll bármelyik kis községnél. Faluhelyen tavasszal, vagy a szünidő folyamán összeírják a tanköteleseket. Ezt a lajstromot elhelyezik a község házában. Tanév kezdetén a közigazgatás bekéri az iskolákba beírt és tényleg feljárt gyermekek névsorát, s e kettőt összevetve a törvény egész szigorával kényszeríti a késedelmeskedő szülőket arra, hogy gyermekeiket iskolába adják.

Es nálunk mi történik? Igaz mi is összeírjuk a tanköteleseket, de ezzel azután készen is vagyunk. A lajstrom vegrehatása az nálunk nem szokás.

Eddig úgy volt, hogy ezt a lajstromot a városi tanács a tanév kezdetén áttette minden iskolaszéknek összevetés végett. A felekezeti iskolaszékek pedig szépen beiktatták és irattárba helyezték. Ha ugyan még ennyire is méltatták!...

Ügybuzgó közművelődési tanácsosunk a jelen tanévben erre nézve ujtást hozott be. A miniszteri utasítás értelmében egyenként felszólította a felekezeteket, hogy az összeírtak névsorát a tényleges iskolalátogatók névsorával egybevetve, tegyék át hozzá az iskolát nem látogatókat.

Lett-e foganatja a megkeresésnek, nem-e nem tudjuk, de hogy eredménye nem volt, azt bizony állíthatjuk. Debrecenbe ma is csak az iskoláztatja a gyermeket a ki akarja: s így évente százan meg százan nőnek fel nálunk úgy, mintha a legsötétebb Afrikában születtek volna.

A milyen az iskoláztatásunk, olyan az iskolalátogatásunk is. Iskola fentartók és közigazgatás részéről egyformán kevés gond van erre. Iskoláink nagyrítján tesz nek át mulasztási íveket, rendőrségünk meg még ritkábban hajtja azokat végre.

Ez a lanyha ellenőrzés egy különös betegséget honosított meg nálunk: az iskolakerülést.

A gyermek látván, hogy sem szülei, sem tanítói nem veszik számba jár-e rendszeres iskolába, a könnyebb végét fogja a dolognak, iskola helyett, melléje megy. Elmegy rikkancsnak, megy a toronyba harangozni, vagy a piacról valamit haza hurcolni. Ez a baj egyik gyer-

mektől átragad a másikra, úgy hogy egy-egy iskolánál valóban járványszerű lesz.

Száz meg száz gyermek lesz évente így utcagyermekké, csavargóvá; s a helyett hogy segítenénk a bajon, újságot meg virágot veszünk tőlük, átadjuk nekik pakjainkat, hogy cipeljék utánunk otthonunkba.

Ha ily kevés gond van városi népünk iskoláztatására, mit mondjunk akkor tanyai népünk oktatásáról.

Azt a kis gazdát az ő mezőgazdasága odaköti a röghöz, melyet verítékével szánt. Ott él egész családjával együtt. Ehhez se ideje, se kedve, se módja, hogy gyermekeit városba hozza iskoláztatni.

Belátták ezt a többi nagy határral bíró alföldi városok. Szeged negyven, Makó tizenkét iskolát állított fel a tanyaiaknak népoktatására. A dűsgazdag Debrecen erre nézve a mai napig semmit sem tett. Az egyetlen ondódi iskolán kívül, tudomásunk szerint, nincs több külső iskolánk. Ez is csak most létesült. Így hagyjuk derék szinmagyar népünket barom módjára felnőni merő szűkkeblűségből, garaskodásból. Pedig nagy igazság, hogy minden fillér, a melyet közoktatási célra áldozunk ezerszeresen kamatozik a nemzet közvagyonosodásában.

Elmondottuk ezeket a nélkül, hogy valakit vádolni vagy bántani akarnánk. Szívleljék meg akiknek hatalom adatott segíteni rajtuk. Különösen ajánljuk tevékeny tanfelügyelőnk és derék közművelődési tanácsosunk figyelmébe. Ügy-szeretetük kellő erélylyel orvosolni fogja u bajokat.

Addig pedig, a mig ezek orvosolva lesznek, ne nevezzük magunkat iskolák városának, mert ezt a címet soha senki még oly jogtalanul nem használta, mint mi debreceniek.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. jun. 12.

A képviselőház ma délelőtt tíz órakor báró Feilitzsch Arthur elnöklésével ülést tartott. Az ülés legelején Belicska Béni az állandó igazoló bizottság elnöke bejelenti, hogy Bánffy Dezső báró mandátumát rendben lévőnek találták.

Heltai Ferenc a pénzügyi bizottság elnöke bejelenti a vasutasok fizetés-rendezéséről szóló pénzügyi bizottság jelentését.

Majd harmadszor való olvasásban elfogadták a tegnap letárgyalt négy törvényjavaslatot Sándor község átkebelezéséről, a két vicinálisról és a dunai halászat védelméről.

Az interpellációkra adandó miniszteri válaszokra került volna a sor. Az érdekelt képviselők azonban nem voltak jelen, s így a válasz adást az ülés vége halasztották. A kérvények ötödik sorjegyzékének folytatolagos tárgyalása következett. Soron maradt tegnapi: kérvények az Olasz borvám dolgában.

Batthyány Tivadar gróf pártolja az ebben a tárgyban beadott ellenzéki határozati javaslatot, mert a szőlőgazdák megvédése számos magyar család létérdekének. Idézi Károlyi Sándor gróf gönci levelét, a melyben az olasz borok ellen védekezést sürgette. Egy idő óta olyan propaganda folyik Olaszországban, a mely egyenesen magyar ellenes. Elén ennek a propagandának Risiotti Garibaldi áll. Fölhívták a horvátokat, hogy a magyarok ellen lépjenek szövetségre az olaszokkal. Hazug híreket bocsájtanak világnak, hogy például a magyarok egy milliárdot zsaroltak ki huszonöt év alatt Horvátország zsebéből.

Rákosi Viktor: Bárcsak így volna: Batthyányi Tivadar fontos ennek a dolognak föllelérése azért, mert éppen most tárgyalnak Olaszországgal. A határozati javaslatot elfogadják.

Domahidy Sándor székel hát a Domahidyak régi udvarházában, az ódon családi fészekben.

A pátriarkális élet renaissance-a ujhódott meg ott a ház páratlan kedves-ségű nagyszonyának vendégszeretetében és a szíves látás ama természetes egyszerűségében, melyből a régi szent idők őszinte melegsége áradott.

Az ősi fészkekből röppent át a társaság Domahidy István kastélyába, a hol a házigazda nyomban fölvezette a vendégsereget a családi dombra.

A hagyomány szerint ugyanis a Károlyiak nyárfás Károlyias, a Domahidyak meg dombos Domahidyak ősi idők óta. Mivelhogy valahány Károlyi, mihelyt birtokot szerzett, mindjárt nyárfával ültette körül, minden Domahidy pedig rögtön dombot rakatott az új földjére.

Gyönyörű a kilátás a dombos Do-

mahidyak dombjáról: álmodik az ember lelke ragyogó világról. fújó paripákról. délceg leventékről, hadba kelő nemes ifjakról, magyar vitézségről, szabadság, honszerelem eserkoszorúiról.

Nem is tudom, mi kedvesebb a szép kirándulás emlékei közt: az áldomás régies formája, meleg és jóízű vendéglátása-é, melyben Domahidy István együtt tündökölt hódolatra méltó hitvesével, úgy hogy a főispán fiuk arca méltán ragyoghatott a boldogság fényében? a vagy a dicső hajdankor jöllehet csak estére való fölébredése?

Bunkó Vince muzsikája nem szól már; egy hete, hogy elhangzottak a magnum áldomás zamatos pohárköszöntői is; a vendéglátás és marasztalás művészete sem tarthatott tovább a hajnali vonatindulásnál. Hanem él valami ezentul is és élni fog a szivekben és elmék-

ben: az a csodás kép, mely az ujkor egyéniségeiben, az élete alkonyán is deli járasu, tüzes lelkü apa s a főispán fiu s körülöttük a hódolatra méltó nagyszonyok alakjaiban a dicsőséges régi szép idők örökkévaló becsületét, díszét, erejét tükrözte s elevenítette meg.

Nekem leginkább azért kedves a domahidai áldomás föllelérése, mert meggyőz arról, hogy nemcsak siratni valók a régi jó idők, hanem szeretnünk lelkünk mélyén dédelgetve ápolnunk, ajánróznunk is lehet a régi udvarházak nemes hagyományait, melyeknek termő földjében még mindig sudár fák gyökereznek virulnak és lombosodnak.

A dombos Domahidyak dombjáról úgy láttam, hogy nem is oly vigasztalan a jövő képe, hoz a könnyben uszó szem vissza merenghet a daliás mult nemzeti álmaira. Divéki.

Közkivánatra Brunner Rudolf l é g h a j ó s

vasárnap délután ismét felszal. — Bemeneti jegy 20 fillér, melylyel a léghajó kiállítás is megkintethető

Elnök: Az interpellációknál érdekelt képviselők itt vannak és így a kérvényi vitát félbeszakítva a miniszteri válaszokra térhetünk át.

Ugron Gábor tiltakozik az ellen, hogy a tárgyalást megszakítsák.

Elnök: A ház határozott így az ülés legelején.

Szedekényi Nándor szintén amellet érvel, hogy a tárgyalást folytassák.

Elnök: Semmi kifogásom, ha a ház így óhajtja.

Tényleg a kérvények tárgyalását folytatták.

Bornáth István beszélt a tárgyhoz és a határozati javaslat mellett érvelt, a melyet a háznak elfogadására ajánlott.

Tisza István gróf kormányelnök ismétli a borvám ügyében már gyakran előadott kijelentéseit. Hiba volna kizárólag a vámvédelem útján biztosítani a magyar bor értékesítését, hiszen ma holnap már annyi borunk lesz, hogy a külföldi piacokra is kell szállítanunk. Kormányának arról is gondoskodnia kell, hogy a bor kivitel akadályát elhárítsa. A kormány már tanujelét adta annak, hogy a bor behozatala ellen védekeznek, védekezni fog most, a tárgyalások megnyitása alkalmával is, a kezét azonban nem engedi megkötni semmiféle határozattal, vagy nyilatkozattal már most az alkudozás előtt.

Jogos érdekünk kockáztatása nélkül kötjük meg Olaszországgal a szerződést.

A ház elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát, hogy a kérvényeket átadják a kormánynak.

Az interpellációkra tértek át.

Nyíri Sándor miniszter válaszol Darányi Ferencnek egy régi interpellációjára a pincehelyi választáson fegyvert használt csendőrök kitüntetésé ügyében. A csendőrök, harminchat szemtanu vallomása szerint jogossn használták fegyverüket, és nem azért kaptak kitüntetést mert vért ontottak, hanem mert szolgálati kötelességüknek feleltek meg. Önvédelemből cselekedtek, vak düh nem fogta el őket, higadtak maradtak mindvégig és fegyverüket a legvégső esetben használták, a mikor nem térhettek ki előle. A magyar csendőrség mindig hivatalának magaslatán állott és büszkén tekinthettünk erre az intézményünkre. Kéri vegye a ház a választ tudomásul.

Darányi Ferenc nem veszi tudomásul a választ, mert a csendőrök túllépték hatáskörüket.

Nyíri Sándor miniszter ismételtén kijelenti, hogy a csendőrök kötelességüket teljesítették.

Udvary Ferenc személyes kérdésben szólalt fel, mint a kire a miniszter szintén tett megjegyzést, a mire a ház többsége a választ tudomásul vette.

Az önálló vámterület.

Ezután az önálló vámterület mellett beérkezett kérvények tárgyalására tértek át. Hieronymi és Szatmári felszólalása után azonban a tárgyalást hétfőre halasztották.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Az adózókördekében.** Az 1903 évre megállapított III. oszt. ker. adó kivetési lajstromok 8 napi közszemlére a városházánál adókiivető szobában f. év június 12 től 20 ig bezárólag kitéve vannak oly figyelmeztetéssel hogy az azokban kivetett általános jövedelmi pótdadó és az országos betegápolási pótdadó ellen azon adózók, kik a jelzett adónemekkel már a múlt évben is megváltak róva, a lajstrom ki-

tételét követő 15 nap alatt, azon adózók pedig kik első ízben vannak ily nemű adóval megróva, — az adótartozásnak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt felebbezhetnek. — A városi adóügyosztály.

EGYHAZ és ISKOLA.

A tanári kör évváró gyűlése. A debreceni kerületi tanári kör tegnap tartotta évváró gyűlését, melyen a tagok igen nagy számmal jelentek meg, közöttük nyíregyházi és bősörményi tagok is. — A gyűlésen Dóczy Imre egyházkerületi felügyelő elnökölt, felolvasást pedig Fazekas Sándor reáliskolai igazgató tartott. Ismertette ezt az új intézményt, melynek célja az iskolát és a családot közelebb hozni egymáshoz, továbbá számos oly kérdést tisztázni, melyeket a tanárok és a szülők csak közös munkával oldhatnak meg. Hosszu és beható vita követte az előadást, melyben az elnökön kívül részt vettek Sinka és Karai igazgatók, Leffler és Viatorisz nyíregyházi tanárok. A kör aztán elismerést szavazott Fazekas Sándor előadónak, majd tudomásul vette a számvizsgálói és titkári jelentést, végül köszönetet nyilvánított a tisztikarnak az ügyek buzgó vezetéseért.

Az onodói tanítói állás. Az Ondódon szervezett tanítói állást me töltötte be az iskolaszék. A hetvenhét jobbná jobb minősítésű pályázók közül az iskolaszék Jeney Mihály okleveles tanítót választotta meg.

Iskolai vizsgálatok. A debreceni izraelita elemi iskolákban az évváró nyilvános vizsgálatokat június hónap 12—16 napján tartják meg.

Köszönet és nyilvános nyugtatóvány. Az iparos tanoncok jutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányozott összeghez kegyes adományokkal járultak Horváth János építő mester 20, Lőfkovics Arthur aranyműves 10, Szabó Mihály hentes szalámis 3 ezüst huszassal és egy régi tallérral, Dinnyés Gyula az asztalos társulat részéről 10, Szabó József a csizmadiatársulat részéről 10 koronával. — Fogadják adományaikért az ip. tanonciskola felügyelő bizottsága s a jutalmazandók nevében szives köszönetemet. Dóczy Gedeon ip. tanoncisk. igazgató.

H I R E K.

Az Omke gyűlése.

Ma délelőtt fél 11-kor lesz az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés helyi kerülete alakuló gyűlése a Keresk. Társulat dísztermében.

Sándor Pált, ki maga is le akart jönni, könnyebb természetű operációt igénylő hirtelen jött betegsége visszatartotta.

A központ nevében leutaztak és a gyűlésen részt vesznek azonban; Kuncz József alelnök és Szirmay Arthur igazg. tag.

A gyűlés, — vidékünk kereskedői eről egyesítésének ünnepe, — igen impozánsnak ígérkezik. Megjelennek: Domahidy Elemér főispán, Kovács József pol-

gármester, Rásó Gyula alispán és Vecsey Imre főjegyző is.

A gyűlés után d. u. 1 órakor a Bikában társas ebéd lesz, melyre már eddig is nagy számmal jelentkeztek és szintén a naphoz méltó fényesnek ígérkezik.

* **Vasárnapi istentisztelete.** Az ev. ref. egyház templomaiban ma vasárnap délelőtt 9 órakor a következők végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Dicsőffy József lelkész; Kistemplomban Uray Sándor püspökségi titkár; Újtemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész; Ispotálytemplomban Szele György lelkész; Csapókerthben Kovács János népiskolai felügyelő; Homokkertben szintén lesz istentisztelet a rendes időben.

A rom. kath. templomban az istentiszteletek vasárnap a következő sorrendben lesznek: Reggel 6 órakor miséznek Ruzska Zoltán; 7 órakor Szabó István; 8 órakor szentmise a főgimnázium tanuló ifjusága számára, tartja egyik kegyesrendi tanár; 9 órakor ünnepélyes nagy misét tart Wolafka Nándor dr. választott püspök, prépost plébános; utána szentbeszédet mond Szabó István; 11 órakor misét mond Molnár Kálmán helyettes igazgató: fél tizenkét órakor miséznek Pák Emil. Délután 3 órakor litánia. Utána szent olvasó. 5 órakor a Jézus szent szive társulatának ájtatossága.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet. délelőtt 9 órakor szent mise, délután három órakor vecsernye, négy órakor szent olvasó ájtatosság.

* **Az első bikaviadal.** Budapesten tegnap este volt az első bikaviadal óriási közönség előtt. Tudósítónk táviratozza, hogy mindjárt az első viadal izgalmas balesettel végződött. Pouly toreádort a felbőszített bika lábán úgy megsértette, hogy a felöklelt toreádor gyógyulása tíz napig is eltarthat.

* **Új vezérigazgató.** Az Alföldi Takarékpénztár új vezérigazgatójává Poroszlay Lászlót választották, ki eddig a Közgazdasági Bankban működött, mint főkönyvvezető. Az így megüresedett főkönyvelői állást Steinberger Adolfal, a Közgazdasági Bank könyvelőjével töltötték be. Mindkét esetben érdemes embert ért a kitüntetés.

* **A polgári Kör júniusa.** A Polgári Kör, mint fennállása óta mindenévben, úgy most is megtartotta nyári ünnepélyét, amely a lehető legszebben sikerült. A Dobos pavillon gyönyörűen fel volt díszítve virágokkal és tölgyfalevelekkel. A figyelmes rendezőség a mulatságon megjelent hölgyeket művészi kivitellű és magyaros táncrenddel lepte meg. A táncrendet Antalffy Ferencz bírdíszműves tervezte és készítette. Az ünnepély a melyen Domahidy Elemér főispán és Vecsey Imre főjegyző is megjelentek, a Magyariak pompás muzsikája mellett csak hajnalban ért véget.

* **Vasuti gyűlés.** A debreceni-derecskenagylétai vasut tegnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését Simonffy Imre kir. tanácsos elnöklésével t. igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését elfogadták.

* **Elmaradt külföldi utazás.** Az ev. ref. egyház konventi gyűlése pár nappal ezelőtt egyhangu határozattal megerősítette elnökségének azt az intézkedését,

mely engemet egyházam egyik képviselője gyanánt Liverpoolba küldött az Egyetemes presbyteriánus Szövetkezet gyűlésére. Így tehát most már abszolút jogsultságom van elindulni a nagy úton. Sok jó barátom és ismerősöm érdeklődően e küldetésem iránt, tudatnom kell velök itt a nyilvánosság előtt, hogy közbejött a teljesen és tökéletesen rajtam, egyéni vagy családi körülményeim kívül fekvő ok miatt utazásomról le kell tennem. Nincs semmi okom titkolni, hogy rendkívül nagyon sajnálom szép küldetésem s ahhoz kötött terveim megsemmisülését. Debrecen, június 11. Csiky Lajos.

* **Hol a gyilkos?** Erre a kérdésre nem tud feleletet adni a mi rendőrségünk. Hirdette, hogy lázasan kutat, nyomoz, de a kutatásának és nyomozásának semmi eredménye. A bűn, mely egy ifjú életet oltott ki és a mely élet hirtelen ellobbanása egy családot borított mély-séges gyászba, boszúlatlanul marad. És az az ember, ki őt elmenekül lelkiismeretének éjjelére és talán kineveti azokat, kik nagy hanggal akarták a sötét titkot kitudni. Na de talán valamikor előjön a véletlen, a rendőrség eme leghívőbb barátja és megmutatja a gyilkos útját. Vagy az is meg lehet hogy sohasem tudódik ki a gazember neve, a megkezdett nyomozás aktái az arkivumba kerülnek és egy befejezetlen ügygyel több lesz a világon.

* **Irodatiszti állás.** A bodrogközi tiszaszabalyozó társulat irodatiszti állásra hirdet pályázatot. A pályázótól értekezési bizonyítványt kíván a társulat. Fizetés 1200 korona, szabad lakás, 300 korona uti átalány, 10 köbméter fa és legelőhasználat.

* **Az Emke köréből.** Az erdélyi magyar közművelődési egyesület debreceni fiókja ma délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart.

* **Az iparos ifjak önképző egyesületének** évi rendes közgyűlése ma lesz a Simonfi utca 1. szám alatti helyiségben délután 3 órakor, melyre a tagok minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

* **A téglagyárak munkaszünetése.** A holnapi nappal a téglagyáriak munkaszünetése valószínűleg véget ér. A munkások megbízottai tegnap megjelentek a főkapitányság hivatalos helyiségében s Vetésy Béla rendőrfogalmazóval, a téglagyárak képviselőjével megkezdtek a béke tárgyalásokat, amelynek eredménye az lett, hogy a munkások megbízottai részéről elfogadták a Vetésy Béla közbenjárásának köszönhető drágasági pótlékot s ennek követke ményeképpen holnap már megkezdik a munkát a téglavetőkből.

* **A Bocskai kert mulatsága.** Vidám, magyaros mulatsággal nyitottak meg a Bocskai-kert urai birtokosainak pompás új vendéglőjét, mely kellemes tölgy erdőben remek kiránduló helye lesz a debreceni közönségnek. Az avató mulatságon a város színe-java vett részt.

* **Ácsok és kőművesek gyűlése.** Az ácsok és kőművesek hétfőn délután 4. órakor az ipartestületi díszteremben Tóth Kálmán ipartestületi jegyző kezdeményezésére együttes gyűlést tartanak. Ezen a gyűlésen akarják, vagy legalább is megkísérik elsimítani azokat az ellentéteket, amelyek közöttük az újabb időben szerfelett kiélesedtek.

* **Eljegyzések.** Az elmúlt hét folyamán a debreceni kir. anyakönyvi hivatalnál a következő párok jelentették be eljegyzésüket: Kanál Sándor ev. ref. földműves napszámos Iván Zsuzsanna ev. ref. Korrós Imre ev. ref. csizmadia mes-

ter Nagy Mária özv. Balázs Lipótné ev. ref. Polderr Richárd izr. államvasuti mérnök Mihelfi Margit izraelita válásu. Törő József ev. ref. kőműves segéd — Fekete Klára ev. ref. Benedek Ábrahám izr. női divatúru nagykereskedő — Váradi Ilma izr., Tamási Dezső ev. ref. kovácssegéd. — Mariáncsika Julián a gör. kat., Ladányi Ferenc ev. ref. önálló női divatkereskedő. — Balogh Irán Emilia ev. ref., Tésü József róm. kat. kataszteri hivatalszolga — Somogyi Juliánna ev. ref.

* **Hatósági értesítés.** A miklos és mester utcai haza járó tehéncsordákban a ragadós száj és köröm fájás járvány-szerű fellépte megállapítván, figyelemztetvén az állattulajdonosokat, hogy az ezen csordába járó tehénektől származó tejnek felhasználását, s fogvasztásba hozatalát az 1888 évi VII. t. c. §-a s illetve a m. kir. földm. miniszter urnak 34373—1890 sz. rendelete 400 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt sújja. A beteg állatoknak a közlegelőre való kihajtását további intézkedéséig beilitom. Ezeknek gyógykezelésére, valamint a betegség lefolyásának enyhébb alakban leendő gyorsítása céljából eszközözendő mesterséges befertőzések, átoltások mikénti végrehajtására nézve, a házról-házra kiküldendő szakértőktől fog a közönség bővebb felvilágosítást, s utmutatást nyerni. Debrecen, 1904 június hó 11. — Dr. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány.

* **Kereskedelmi alkalmazottak értekezlete.** A debreceni kereskedelmi alkalmazottak tegnap este népes értekezletet tartottak a Csapó-utcai Törő-féle vendéglőben. Az értekezlet elnöküül Bodola János választották meg. Az elnök Müller Győzőt kérte meg, hogy adja elő az értekezlet célját, amely tisztán csak a teljes vasárnapi munkaszünetre szorított. Az előadás végeztével egy hat-tagu bizottságot küldtek ki, amelynek Bodola János vezetése alatt Barcs Béla, Müller Győző, Róth Kálmán, Földesi Sándor és Szabó János lettek tagjai. Ez a hattagu küldöttség — mivel Sándor Pál elmaradt — Szabó Kálmán kamarai elnököt kéri föl, hogy az OMKE. mai gyűlésen ügyüket szóvátegye és érdekeiket előmozdítsa.

* **Háromszoros istenáldás.** Ürvendtes nagy esemény előtt állottak Kun Imre mikepécsi lakos házában, aki a káptalani uradalomban cseléd. Ugyanis várták a gólyát. Az meg is érkezett tegnap hajnalra, de nem várt eredményel. Mire jól körülnéztek, azt vették észre, hogy egyszerre három gyermeket hagyott a beteg Kun Imréné ágyában. De nem-sokáig örvendhettek az istenáldásnak, mert a gyermekek pár órai öntudatlan élet után elhaláloztak. Ugy látszik, a teremő maga is megsokalta ezt a háromszoros ajándékot, éppen azért vissza is vette.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Dancsi Etelka ev. ref. 28 napos, Móró József ev. ref. 7 hónapos, Tóth Zsuzsanna ev. ref. 5 hónapos, özv. Tartó Bélané, szül. Nyavalyádi Sára ev. ref. 87 éves, Szabó Katalin ev. ref. 4 hónapos.

* **Megkínzott gyermek.** Varga Lajos gazda kishegyési majorjában szolgált Bence István 13 éves apátlan-anyátlan árva kondásgyerek. Mikor tegnap este haza terelte az állatokat s le akart feküdni, a gazda felesége, Varga Lajosné majorosné észrevette, hogy a gyerek karikása el van szakadva. Ezen annyira feldühödött, hogy a karikással addig

verte Bence Istvánt, míg eszméletlenül terült el a földön s orrán száján ömlött a vér. Így adta ezt elő maga Bence István, kin a rendőrség konstátálta, hogy a feje tetejétől a talpáig össze van verve.

* **Egy halom kofa.** Balog Gyula és Sós István inasok nem voltak megelégedve a természet rendjével. Nem tudott a fejökbe menni az, hogy miért kell az embernek a lábán jarni és miért nem a fején? Mikor pedig erre a célra az ember feje sokkal alkalmasabb, hiszen az emberek fele nem tudja mire használni fejét. Balog Gyula vetette fel először azt az életrevaló eszmét, hogy meg kellene kísértetni erre rávenni az embereket. Alkalmas médiumoknak találták erre a hatvan utcai kofákat. Sorba felfordították a kofákat és a fejökre állították őket. Egyné-halyszik erre az ujításra nem lévén berendezve, visszaakart esni a lábára. Hogy ezt meg ne tehessék, gyümölcsös kosarakkal és kofaszékekkel támasztották fel őket az ötletes tanoncok, kiknek a rendőrség fogja holnap indítványozni, hogy máskor az ilyen ujítások helyett sziveskedjenek inkább üres idejüket üres fejük igénybevétele mellett egy önműködő gyilkos fogó feltalálására fordítani.

* **Makrancos bérkocsisok.** Sok szó esett már e laphasábjai a bérkocsisok garázdálkodásairól. Velök szemben azonban nemsokat ér a betű. Erős rendszabályokra volna itt szükség. Tegnap ismét oly felháborítóan viselkedett három bérkocsis, hogy mikor az esetet hallottuk, nem hittük a hetvenötezer lelket magába foglaló Debrecenbe történt. Az eset ugyanis az volt, hogy Rózsa Mór dr. orvost sürgősen beteghez hívták s egymásután három bérkocsis tagadta meg a vitelt; a 10-es, 15-ös, és 16-os számú egyfogatu bérkocsisok. Meg kell őket szigoruan büntetni, hogy ne legyenek kedvük többet az ilyesmihez.

LETZTER JOZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagytársasági műterme Piac-utca 44., dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirkatban.

* **Könyvedvelők figyelmébe.** Egyesületi, saját könyvtárai, vagy egyes könyvek bekötési passepartéusokat, valamint díszmunkákat, jutányossáiban készít Antalffy Ferenc könyvkötő bőrdíszműves Piac-utca 31. a városházzal szemben.

* **Fegyházban kötött férfi és női harisnyák** 18, 20, 25, kr., fekete és színes patent harisnyák, szintartó, 15, kr.-tól kezdve; divatos fiu-sapok 25 kr.-tól, fiu posztókalapok 65 kr.-tól, férfi-kalapok 90 kr.-tól, gyermek- és fuszalmakalapok legszebb kivitelben 25 kr.-tól; fehér, redes férfi-ingek jó minőségű 1 frt 20 kr.; kézelő 20. gallér 13 kr.; nyári női keztyük 18 kr.-tól, női finom bőrkeztyük 90 kr.; tornasapka sötétkék és fehér 35 kr.; tornaingek 25 kr.-tól, Fisch Testvérek bázárüzletében, Hungária kávéházzal szemben.

Valódi Panama kalap 2 frt. 50. kr. Feketénél.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háboru.

Tokio, jun, 10. A japánok elfoglalták Szimangot. Az oroszok vad futással menekültek.

Pétervár, jun. 11. A cári palotában két pokolgépet találtak.

Pétervár, jun. 11. Kuropatkin azt jelentette a cárnak, hogy Port-Artur felszabadítása reménytelen. A cár visszavonta előbbi rendeleteit és Kuropatkinra bízta a teendőket.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplom bazar
Raktárra érkeztek
Francia batist — Zephyr
Mosó grenadin.
Angolruha vásznak
Himzett és átört batiszt
Mosó kretenek.
! Óriási választék !

Lipik SZLAVÓNIÁBAN
elsőrendű fürdőhely
Egyetlen jódter-
tainu alkalikus hőforrás (64°C.)
a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása
Bugosellon át). Azonkívül Pakrac-
Lipik déli vasut állomása. Kitün-
tetve: Budapest, Bécs, London
Róma, Brüssel,

Elsőrangú hévvezes fürdők, viz-
gyógyintézet, Bulling-féle inhalato-
rum, diaetikus konyha; gyermek-
szanatorium, katonatiszti gyógyház
Fényesen berendezett gyógyterem
kávéház és étterem, nagyszabásu
park, fedett sétány, térszene kitűnő
gyógyszállodák, villamos világítás.

Felülmulhatatlan hatásu gyo-
mor-; bél-, gégeés egyéb hurutok
nál, köszvénynél és csuzos bajok
nál, ischiasnál, csontbajoknál ha
surbeli izzadmányoknál, valamint
minden mirigy és vérbetegségnél
A fürdőidény alatt tiz kiváló orvos
rendel.

Lipiki hévvezes szétküldése köz-
vetlenül a forrástól, továbbá Édes
kuty L. cégtől Budapesten.

Lipikai források közvetlen a
fürdőigazgatóságnál rendelhető.
Bővebb felvilágosítással szolgál-

a fürdőigazgatóság.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdu-
sági bajuszpedró haszná-
lata által, mely legjobb
az összes bajuszpedró
készítmények között. A
bajuszt nem törli, nem
töpi, mindég szép állás-
ban tartja és soha nem
keményedik meg.
Egy dohoz 50 fillér

Kapható:

Dr. Rotsznek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECEN, Kossuth-utca 8 szám.

Valamint Tóth Béla gyógyszeráránban.

Telefon
186.

Szakszerű munka mé-
gis a legolcsóbb. Vil-
lam mű berendezések
kizárólag FÖLDVÁRY
L. debreceni első
electro-mechanikus ké-
szít alegtartósabban
Kossuth-utca 1 sz.
az udvarban. Új be-
rendezéseknél másfél évi, ja-
vitásoknál, fél évi díjtalan
rendbentartás, villamos mű-
szerek, telefonok, villamos
házi csengők felszerelése és
villamos zseblámpák raktára.
villamos házcsengők és telefonok
jó karbantartását évi három koronától
feljebb vállalom.

Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Észegügyi hatóság által megvizsgálva.
Egonyitvány kelt Bécsben 1887. jul 30-án
Biz

Szakszerű
Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú hygienikusok elismerik, hogy egész
ségünk entartásánál nem nélkülözhető fogak
gag és fa szájüreg gondos ápolása. Neveze-
tesen gomorbetegségek hárih tók el az
által. Ennél sikeresebbnek bizonyult
„Kalodont” mely az antiszeptikus hatással
fogaknál szükséges mechanikus tisztítással
kittünően egyesíti.

312—1904 v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak
V. 394/2/1904 számú végzése folytán
köz irré tétetik, miszerint Tarbay
József részére Deissner Mária deb-
receni lakostól 150 kor. tőke, ennek
1904 február hó 1 napjától számi-
tandó 6 százalékos kamatai és eddig
összesen 58 kor 54 fill. perköltés
erejéig 1904 évi febr. hó 29-én bi-
róilag felül foglalt és 724 korro-
nára becsült butorok és egyéb in-
góságok 1904 évi Junius hó 17-én
délelőtt 11 órakor kezdetét veendő
és Debrecenben Erzsébet ut 52. sz.
megtartandó nyilvánosbírói árveré-
sen, a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénzfizetés mellett, szükség
esetén becsáron alul is el fognak
adatni.

Debrecen 1904 évi május hó 27.
Bödögh Zsigmond.
bírói kiküldött.

Eredeti sorsjegyek és ígervények.

3% magyar nyer. kötv.

Bécs városi

Huzás jun. 2-án.

sorsjegy

Főnyerem 1000,000 k.

Huzás juli 1.

Ígervény ára 4 korona.

Főny. 400,000 k.

Ígervény ára 13 k.

Osztr. Hitelintézeti-
sorsjegy.

Huzás július 1.

Főnyeremény 300.000 k.

Ígervény ára 16 k.

KAPHATÓK A

Debreczen Ipar és Kereskedelmi Bankban.

NOXIN

Cipő crème

(törvényileg védve)

sevrő és kíd box-kalf-bőr fényesítéséhez. a bőrt puhítja és víz-utathatlanná teszi, annak tükrözést kölcsönöz. Kapható druggériákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedés, festék és fűszerüzletekben.

„URANOS“ vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK.
Budapest, VI 5. Rózsa-utca 8.

Rosznói Vasas gyógyfürdő Hidegvizgyógyintézet Rozsnyón (Sömör megye.)

Vasas hidegviz- gyógyfürdő, klimatikus gyógyhely.

Fekszik 400 méternyire a tenger színe fölött, a szelek ellen teljesen védett kies fekvésű csúcson völgyben, az 1290 méter magas Pozsáló Ó körhegy alján, a várostól 20 percrenyire. — Pormentes levegő, gondozott sétányok, villamos világítás, felüdően olcsó árak, vasuti-posta és távirat állomás, a várossal telefon összeköttetés.

Elő és utó idényben 30% engedmény.

Nagy kiránduló helyek: Dobsinai jégbarlang, Aggteleki cseppkőbarlang, Szádellő völgy, Krasznahorkai vár stb.

Prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

Hajcsi Sándor.
fürdő orvos.

fürdő igazgatóság
Fejégy László.
fürdőigazgató

Margitfürdő-intézet

DEBRECENBEN.

Uzsoda megnyitás

Van szerencsém a n. é. közönség^{at} értesíteni, hogy kedvező időjárás következtében

fedett és langyos vízzel megtöltött **uzsodámat megnyitottam**

Az uszás tanítást **Letenyel János** szakavatott uszó mesterem végzi.

Az uszoda mindennap Reggel 6 órától 9 óráig. Férfiak.

„ 9 ó. déli 12 „ Nők

Délután 1 ó. esti 8 „ Férfiak

részére áll rendelkezésére.

Idény bérlet-jegy—Személyenként 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszó ruhát és lepedőt köteles magával hozni vagy annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó mesterhez fordulni.

Szíves látogatást kér tisztelettel:

a tulajdonos.

Rohits-Sauerbrunn

Stájer ország

Vasut, posta, sürgöny, árjegyzék ingyen.

uj hidro-elektrikus intézet nagyszabásban. Hidegvizgyógykezelés, elektrikus fény, kádfürdők, gőzszekevény, elektrikus Massage, nap utódok gyógygimnastika. Hires gyógyhely máj, bél, gyomor, szivbaj, kövesség, cukorbetegség ellen. Hasongyógyhatásu mint Karlsbad. Marienbad Pompás fekvés, pormentes levegő nagyszerű kényelem. Pezsgő élet.

Tenke

Biharmegye.

Legolesőbb és leghatásosabb vasas fürdők egyike, a női betegségek- és vérértékesítésből eredő bajok gyógyítására Prospektust készséggel küld a fürdő-igazgatóság.

Erdő-Bénye

gyógyfürdő

Zemplénnvármegyében

A fürdőidény május 23-án kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő a nő betegségeiben, sápkorban, idegbanaimakban görvénykórban, reumatikus és köszvényes banaimakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus ajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az az ujjannan fölépült fürdőlakban, 20 fürdőszobában 4 porcellán- 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegviz-gyógy-móddhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal eljes zuhanykészlettel, izasztó kamarával, 2 pako óágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel. Használhatók iszap-, sós- és villám fürdők masszáz-, izasztó és hidegviz-gyógy-mód. vó-gyógy-móddhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdővendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségen s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 79 szoba áll rendelkezésére. Szórakozásra szolgálják: csinos ét-, tánc-, olvasó- s nőterem könyvtár, hírlapok, biliárd, társas- és torna-játékok, naponkint kétszeri ténzene. Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápolna. Fürdő-vendég-lés Runyasáky József Varánóról Az étkezés olcsó és kifogástalan. Az izraelita vendéglő csinos, új verendés épületben van elhelyezve. Házigógytár, posta és telefon állomás helyben van Sürgönyök Erdőbenyére címzendők, ahol távirat állomás van Vasuti állomás: Személyvonatokhoz Erdő-Bénye fürdő. Gyorsvonatokhoz: Lisszka Tolosva a honnan és hova jutányos bérkezesi közlekedés van berendezve Fürdőorvos: Asztalos Kálmán dr. Erdő-Bényéről. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

Nagy éves önkéntesek, tartalékos tisztek és tisztjelöltek,

kik ez évben fognak bevonulni bármely fegyvernemhez, nálam a legegánszabban és szabályszerűen, a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban szereltetnek fel.

Nyomatott árjegyzéket készséggel yingen és bérmentve szolgálok.

PRELOVSKY ANDRÁS

Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

Önkéntesség! Szaknyvatottaság! Postosági

Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetői irodája által. Budapest, Erzsébet-körút 54.

Önkéntesség! Szaknyvatottaság! Postosági

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrangú kénes hévízgyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb szappanfűrdőkkel, pompás ásványvíz-szódákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB a KRIEGNER-féle

1 Öveg 2 korona, kis Öveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSEI • ELŐZÉKENYSÉGI • SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCZA 8.

300 koronától kezdve ad törlesztési tervet levél-kölcsönökkel, melyek után

10% törlesztés:	2% többlest:
50 éven a tőke ért. 1.40%-a	50 éven a tőke ért. 1.30%-a
40 : : 1.50%-a	40 : : 1.35%-a
30 : : 1.60%-a	30 : : 1.40%-a
20 : : 1.70%-a	20 : : 1.50%-a

Kiszámított járadék a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szálló: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb felszereléssel és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖRÖKESEBB IRÓGÉP UJ MODELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD LEGKÖRÖKESEBB FELMUTATHATILAN

GLOGOWSKI ÉS TÁRSA

BUDAPEST ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon időseknek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

Vidéknek kedvesek találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős előrangú étterem

Budapest, VI. Andrássy-út 39.

Kétféle magyar konyha, valódi szász borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerős.

Asz egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER UGORKATEJ

a Balassa-kő valódi angol szappannal, kiváló minőségű szappán, májoltott, pattanást, mikroszert stb. és az arcnak üdorséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy Öveg ára 2- K, hozzá szörke-szappan 1- K, postai 2- K.

Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerésze Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógy mód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen.

Megalapította és egyedül képviselője:

D^o KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

Veremény kiváló ócsa árak!

Előrangú angol és francia női ruhák-kelme-különlegességek árúháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzemi feltételek.

BÉCS Drednerstrasse 78-88.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

